

נשים בצל מגפת הקורונה

ריכוז נתונים לקראת יום האישה 2021

כ"ג באדר תשפ"א // 7 במרץ 2021

כתיבה // עדו אבגר
אישור // אורלי אלמגור לוטן, ראש צוות
עיצוב והפקה // מחלקת הדפוס והפרסומים של הכנסת
עריכה לשונית // מערכת דברי הכנסת

תוכן העניינים

1.	בריאות פיזית ונפשית.....	2
1.1	הקורונה במבט מגדרי.....	2
1.2	תחושת בדידות, לחץ וחרדה וחשש מקורונה.....	4
1.2.1	פניות לקבלת תמיכה נפשית טלפונית בתקופת הקורונה.....	5
1.2.2	פניות לקבלת סיוע נפשי מקופות החולים.....	6
1.3	ביצוע בדיקות סקר.....	7
2.	תעסוקה.....	8
2.1	מועסקים ומובטלים לפי מגדר.....	9
2.2	פיטורי נשים מוגנות וצמצום משרתן.....	11
2.3	מענקים לעצמאים.....	11
2.4	עבודה מהבית.....	12
2.5	עבודות בית.....	13
3.	ביטחון אישי והיפגעות.....	15
3.1	אלימות במשפחה.....	17
	במבט קדימה.....	19
	מקורות.....	20

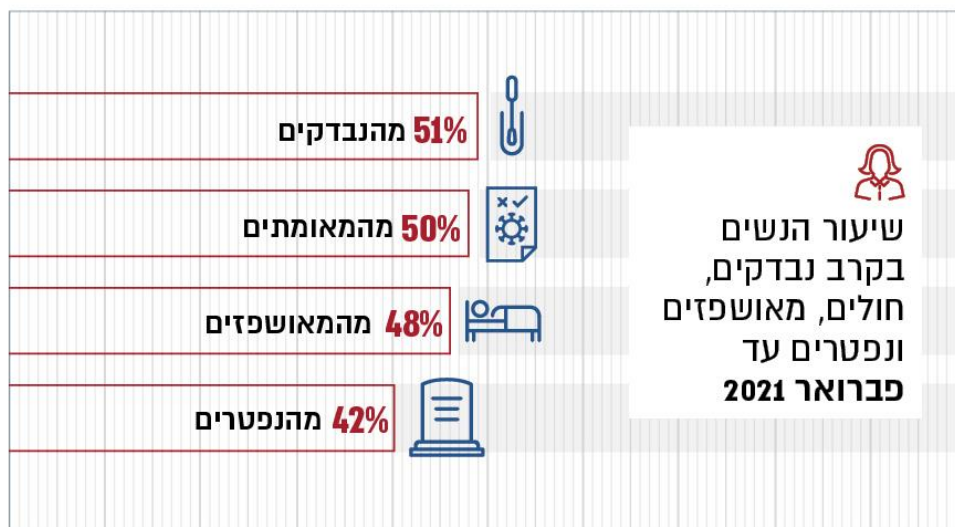
משבר הקורונה פרץ לפני כשנה. לקורונה היו (ועדיין יש) השלכות בריאותיות, כלכליות וחברתיות מרחיקות לכת, וחלקן עשויות להיות ארוכות טווח. אומנם השלכות אלו לא פסחו על שום קבוצה בחברה, אולם יש הבדלים באופן שבו הן השפיעו על קבוצות אוכלוסייה שונות.

לקראת יום האישה ריכז מרכז המחקר והמידע של הכנסת נתונים מכמה זירות שבהן ההשפעה של משבר הקורונה על גברים ועל נשים* עשויה להיות שונה: בריאות פיזית ונפשית, תעסוקה וביטחון אישי. ראוי לציין שהאתגרים שישראל מתמודדת איתם אינם שונים מהאתגרים שמדינות אחרות מתמודדות איתן בהקשר הזה, וגם במדינות אחרות נמצאה השפעה שונה על גברים ועל נשים בזירות אלו.¹

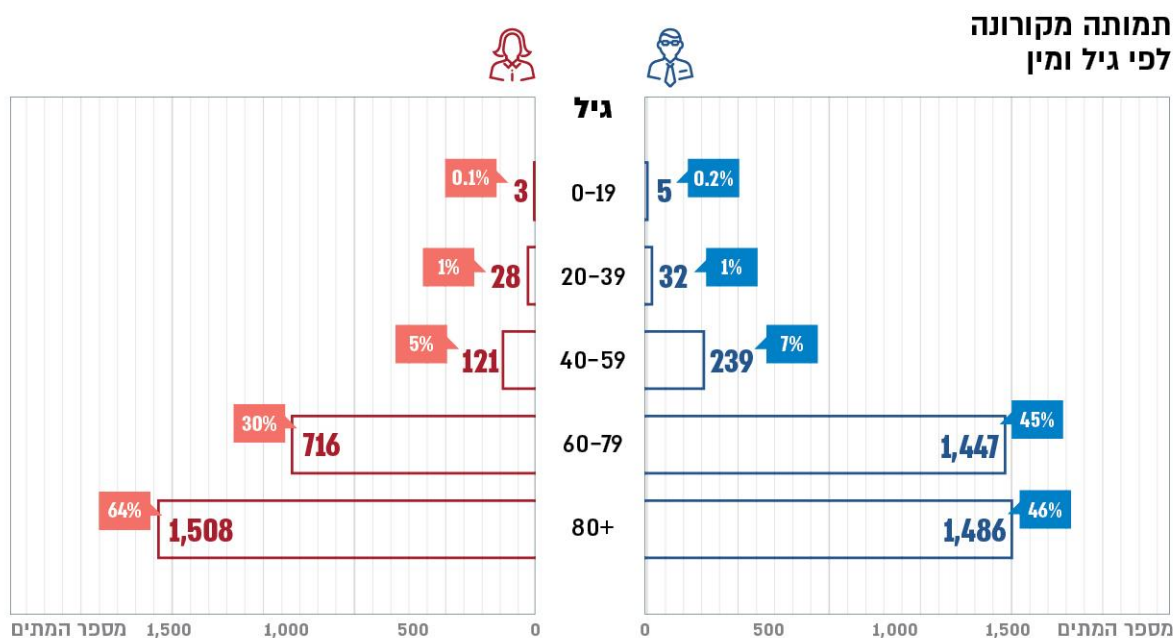
* במסמך זה אנו משתמשים במונחים המגדריים "גבר" ו"אישה" גם כדי לציין הבחנה בין המינים – זכר ונקבה.

1. בריאות פיזית ונפשית

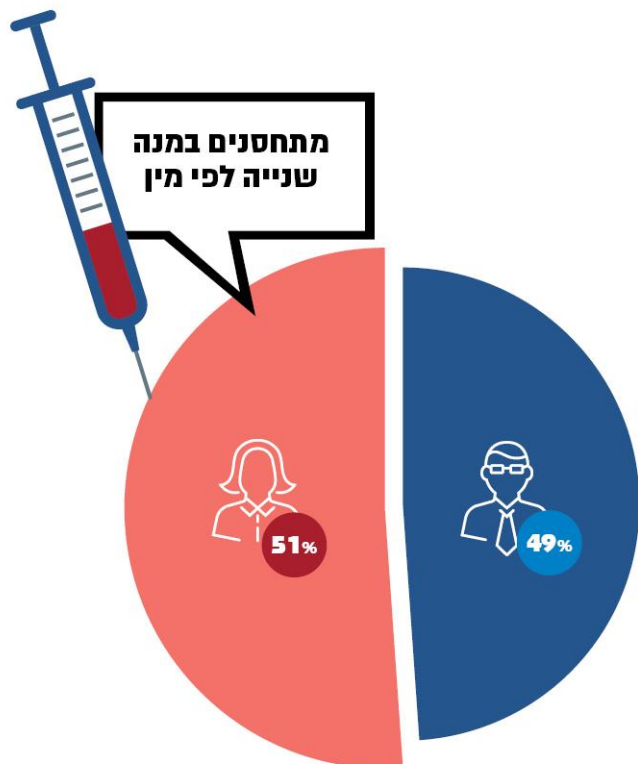
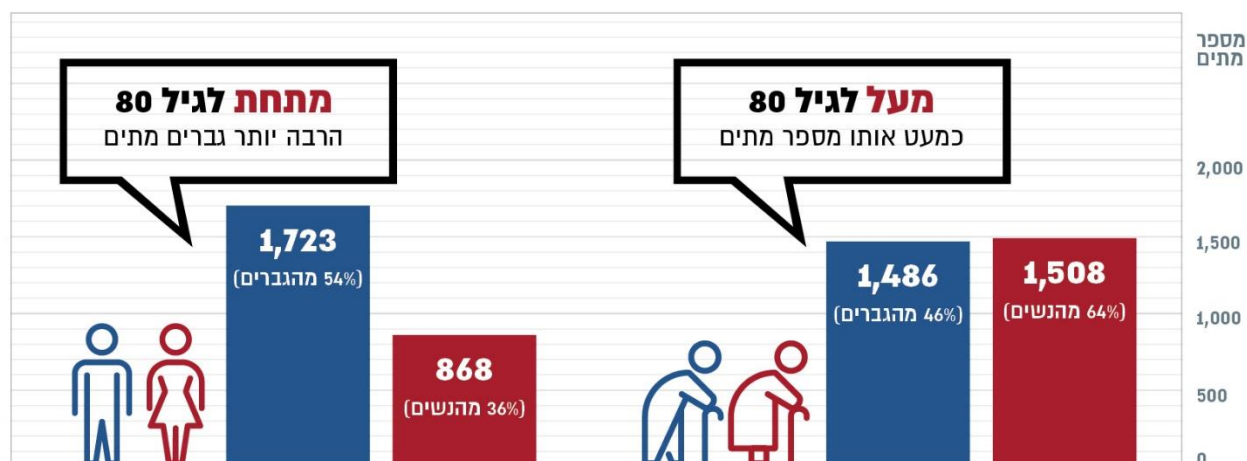
1.1 הקורונה במבט מגדרי²

עד 22 בפברואר 2021 נפטרו מקורונה בישראל 5,585 בני אדם.

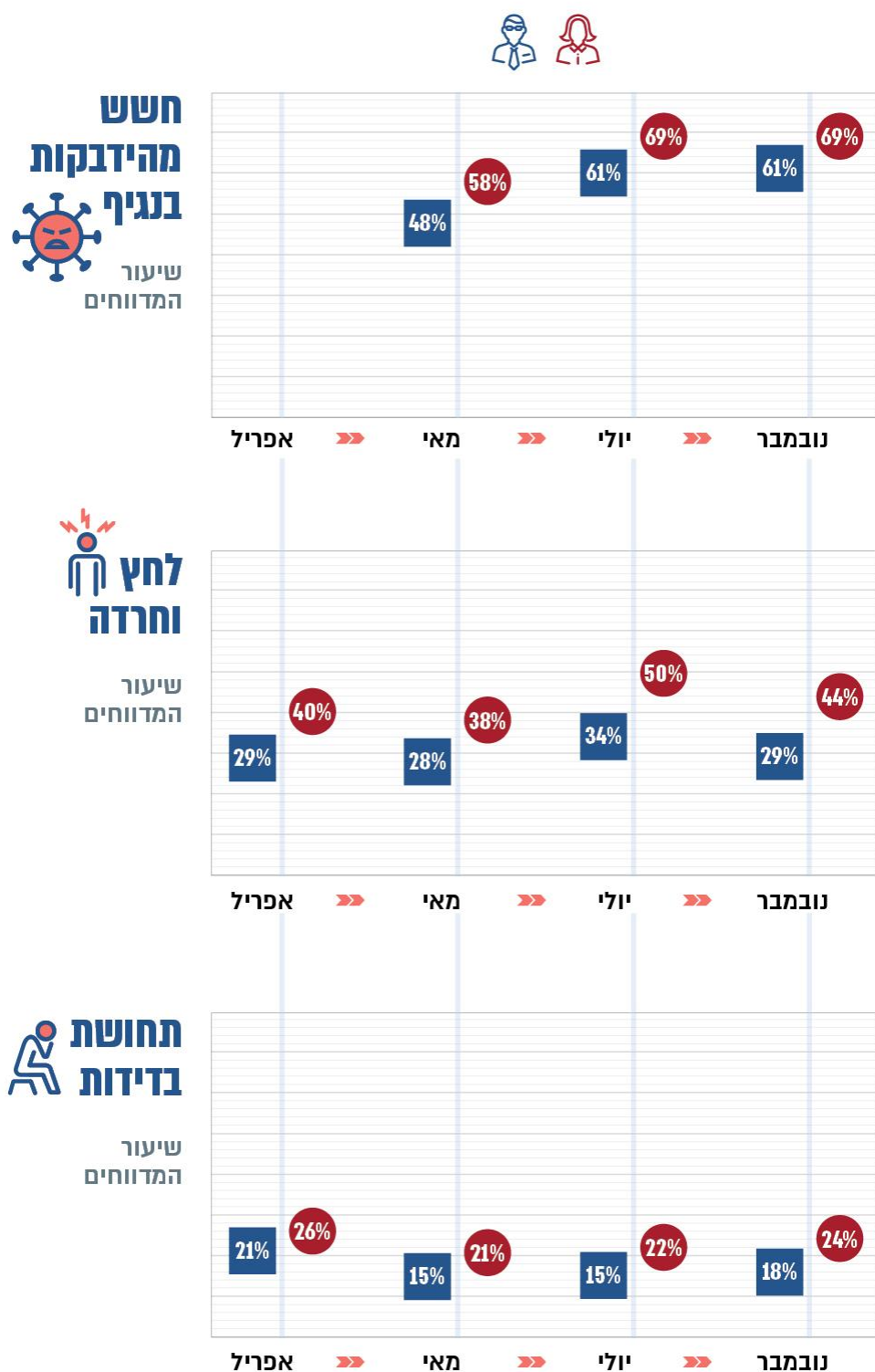

בקרב הנפטרים בני ה-80 ומעלה מספר הגברים והנשים כמעט שווה, אך **בנות ה-80 ומעלה הן כמעט שני שלישים מכלל הנפטרות מקורונה, ואילו בני ה-80 ומעלה הם פחות ממחצית מכלל הנפטרים הגברים.** בהקשר זה נזכיר כי יש הבדלים בתוחלת החיים של נשים וגברים, וכ-60% מבני ה-80 ומעלה הן נשים.

בקרב מי שהתחסנו עד 18 בפברואר 2021 שיעור הנשים דומה לשיעורן באוכלוסייה הרלוונטית (גיל 16 ומעלה). התפלגות נתוני המחסנים במנה הראשונה דומה.

1.2 תחושת בדידות, לחץ וחרדה וחשש מקורונה

במהלך שנת 2020
ערכה הלמ"ס כמה
סקרים לבדיקת היבטים
של חוסן אזרחי.

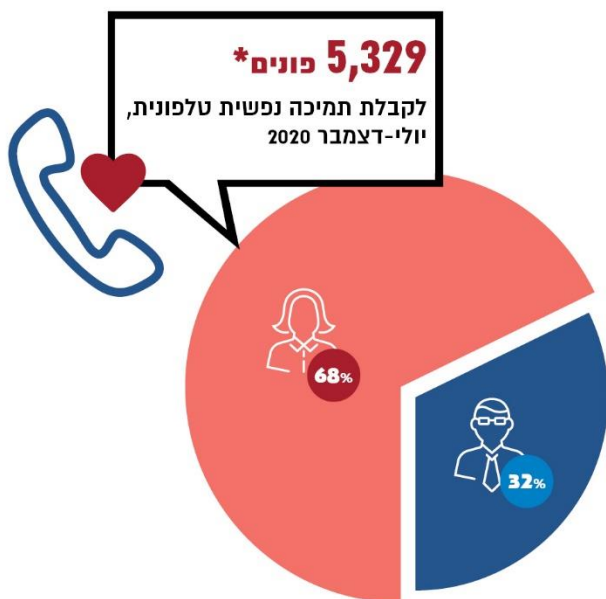
**שיעור הנסקרות
שדיווחו על תחושת
בדידות, לחץ וחרדה
ועל חשש להידבק
בנגיף הקורונה היה
גבוה משיעור
הגברים שדיווחו כך.³**

גם במדינות האיחוד האירופי נמצא כי הסיכוי של נשים לחוש מתח, בדידות ודיכאון גבוהים משל גברים, וכי פחות נשים חשות אופטימיות בדבר עתידן מאשר גברים.⁴

1.2.1 פניות לקבלת תמיכה נפשית טלפונית בתקופת הקורונה

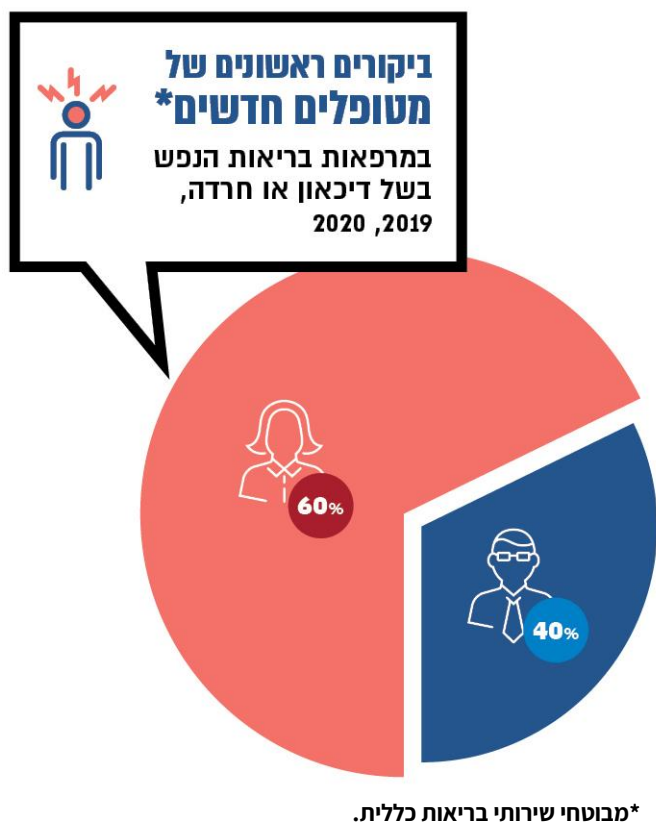
ביולי 2020 יזם משרד הבריאות בשיתוף קופות החולים תוכנית לתמיכה נפשית טלפונית בתקופת הקורונה. בתוכנית זו כל אדם זכאי לשלוש שיחות תמיכה בטלפון עם מטפל בבריאות הנפש. המטפל נותן תמיכה נפשית ומקנה כלים להתמודדות עם החששות, אי-הוודאות והלחץ שנוצרו בזמן מגפת הקורונה. במענה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת נמסר ממשרד הבריאות כי השירות נפתח בקופות החולים בחודשים יולי-אוגוסט 2020 ועד סוף שנת 2020 התקיימו במסגרתו כ-13,000 שיחות. למשרד לא היו נתונים בפילוח מגדרי.

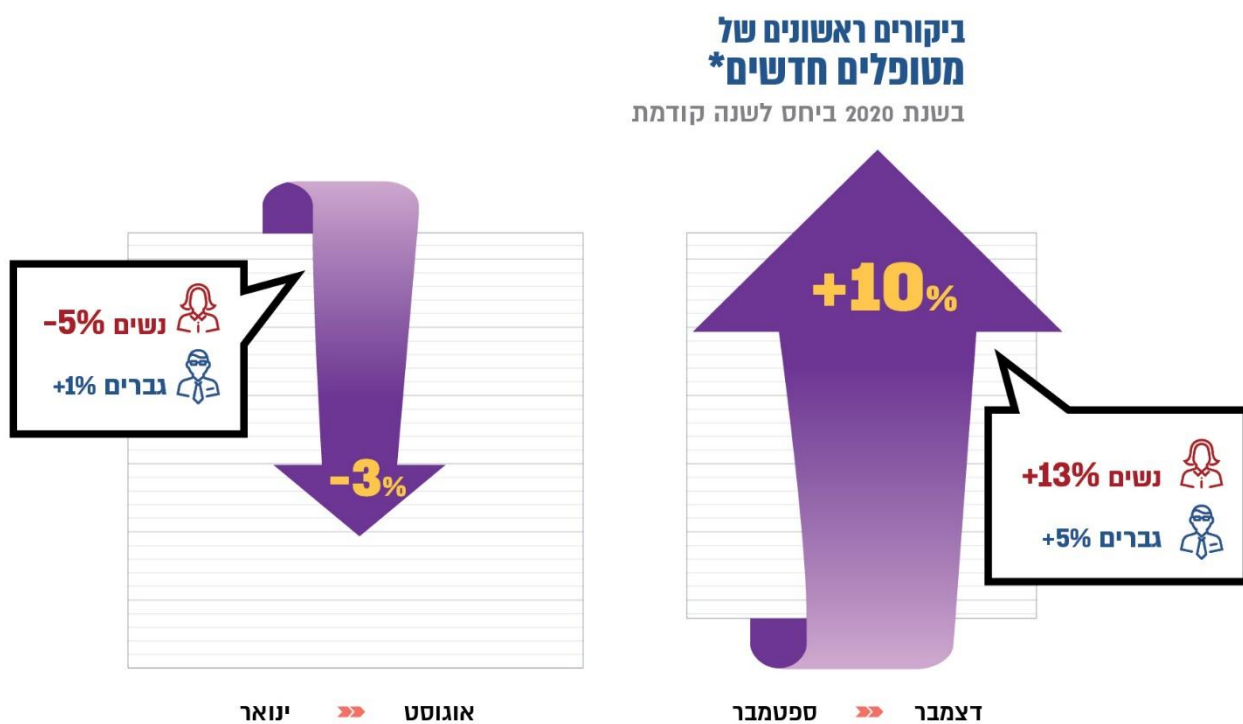
קופות החולים מכבי, מאוחדת ולאומית מסרו לנו נתונים בפילוח מגדרי על מבוטחים שלהן שפנו לשירות. מהנתונים עולה כי **רוב הפונים הם נשים**.⁵

*מבוטחי מכבי שירותי בריאות, קופת חולים מאוחדת ולאומית שירותי בריאות.

1.2.2 פניות לקבלת סיוע נפשי מקופות החולים

על פי נתוני שירותי בריאות כללית, קופת החולים הגדולה במדינה, כ-60% מהביקורים הראשוניים של מטופלים חדשים (כלומר מטופלים שלא טופלו בתחום בריאות הנפש מאז 2015) במרפאות בריאות הנפש בשל דיכאון או חרדה (ובכלל זה ביקור לפגישת המיון הראשונה - Intake) ב-2019 וב-2020 היו של נשים.

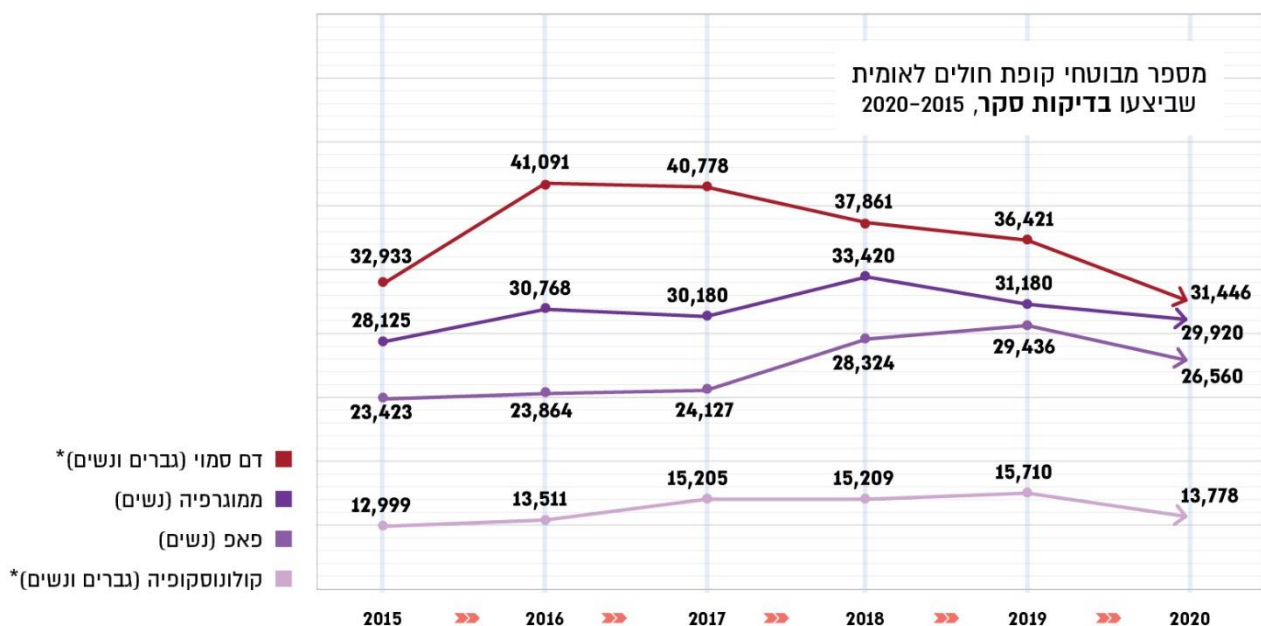
*מבטחי שירותי בריאות כללית.

בחודשים ינואר-אוגוסט 2020 חלה ירידה קלה (3%-) במספר הביקורים של מטופלים חדשים ביחס לתקופה המקבילה בשנת 2019. לעומת זאת, בחודשים ספטמבר-דצמבר 2020 חלה עלייה של 10% במספר הביקורים של מטופלים חדשים ביחס לתקופה המקבילה בשנת 2019. מפילוח הנתונים על פי מגדר עולה כי עיקר השינוי היה בקרב נשים – ירידה של 5% בחודשים ינואר-אוגוסט ועלייה של 13% בחודשים ספטמבר-דצמבר, לעומת עלייה של 1%- ו-5% אצל הגברים, בהתאמה.⁶

בהקשר זה נמסר בדצמבר 2020 משירותי בריאות כללית כי זמני ההמתנה במערך בריאות הנפש ארוכים, ולכן עשוי לחלוף זמן רב ממועד הפנייה ועד שהביקור של המטופל במרפאה. כמו כן נמסר כי בחודשים האחרונים חלה עלייה הדרגתית במספר הפניות.⁷ מגמה דומה עולה מתשובת מכבי שירותי בריאות. ממכבי לא נמסרו נתונים אך נמסר כי בתחילת משבר הקורונה לא ניכרה עלייה של ממש במספר הפניות והמטופלים בתחום בריאות הנפש, אולם ככל שהתמשך המשבר כך עלה מספר הפונים, ובכללם מטופלים חדשים.⁸

1.3 ביצוע בדיקות סקר

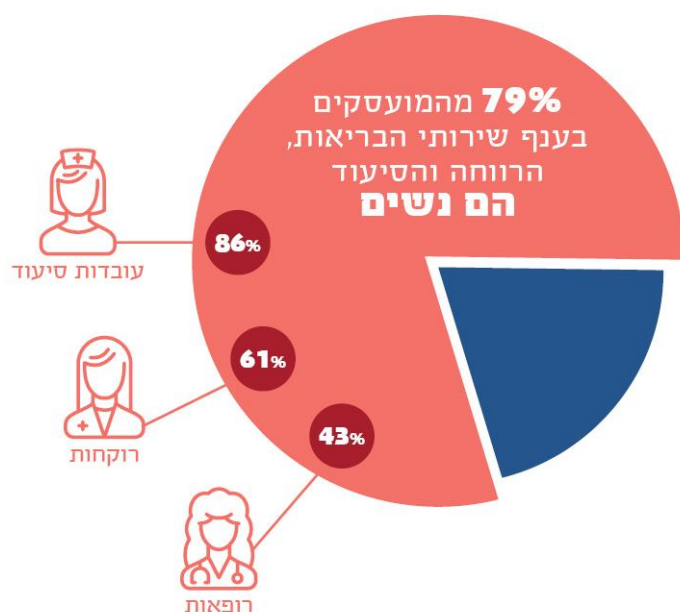
אחת הזירות שביקשנו לבחון בהן את השפעת הקורונה היא הרפואה המונעת, ובפרט עריכת בדיקות סקר לאיתור מוקדם של מחלות. ממכבי שירותי בריאות ומקופת חולים מאוחדת נמסר לנו כי חלה **ירידה בביצוע בדיקות סקר בזמן משבר הקורונה, ובעיקר במהלך הסגר הראשון שהוטל במטרה למנוע את התפשטות הנגיף.**⁹ לאומית שירותי בריאות מסרה לנו נתונים בפילוח מגדרי על ביצוע בדיקות שונות בשנת 2020 ביחס לשנים קודמות.¹⁰

*דפוסי השינוי במספר הבדיקות של גברים ושל נשים בבדיקות דם סמוי וקולונוסקופיה היו דומים, ועל כן הן מוצגות יחד.

2. תעסוקה

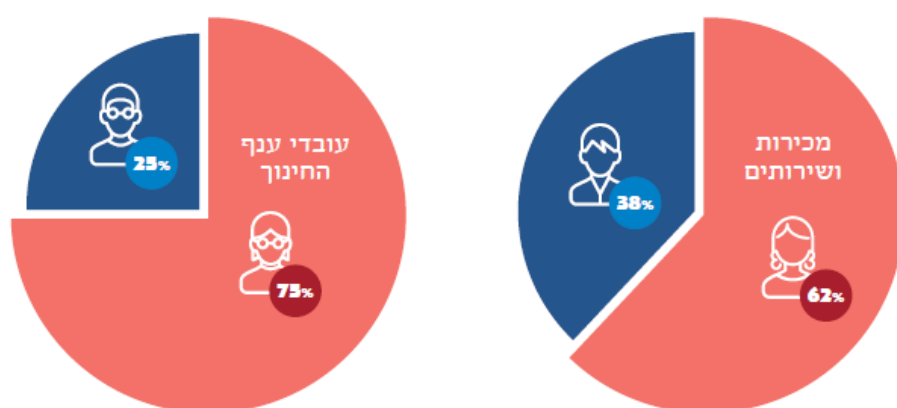
למגפת הקורונה ולצעדים שננקטו כדי לנסות למנוע את התפשטותה יש השלכות משמעותיות על שוק העבודה. בישראל, כמו במדינות אחרות, שוק העבודה מתאפיין בהבדלים מגדריים – הן בדפוסי ההעסקה של גברים ונשים (ובפרט בהיקפי התעסוקה) והן בקיומם של ענפי תעסוקה "גבריים" וענפים "נשיים". לכן השפעת הקורונה על נשים בשוק העבודה שונה מהשפעתה על גברים.

נשים הן רוב המועסקים בתחום הבריאות, מה שמציב אותן בסיכון מוגבר להידבקות בקורונה.¹¹

נשים הן שני שלישים מעובדי מערכת הבריאות בעולם, והן 85% מהאחיות והמיילדות.¹²

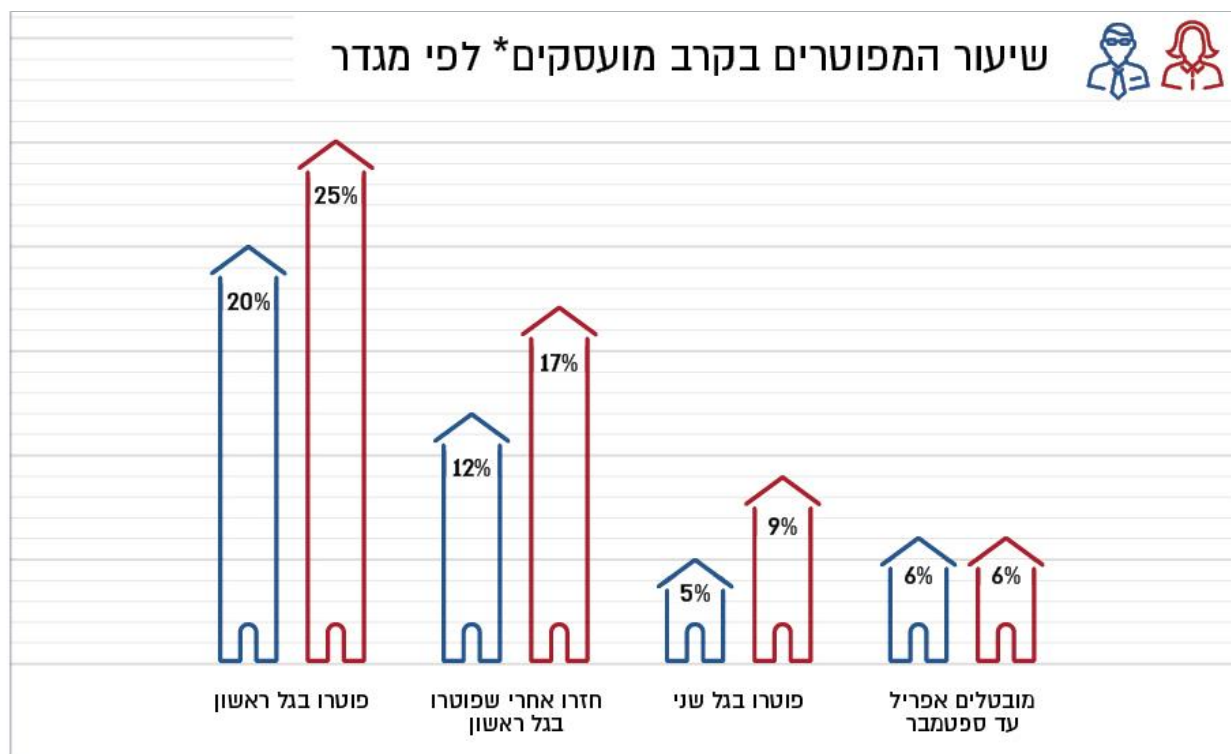

רוב נשי בקרב המועסקים בולט בעוד ענפים המתאפיינים באינטראקציות מרובות עם אנשים, אשר עלולות להגביר את הסיכון להידבקות.¹³

הדומיננטיות של נשים בתחומי החינוך והמכירות היא אחד ההסברים לשיעור הגדול של נשים שפוטרו או הוצאו לחופשה ללא תשלום (חל"ת) בעקבות הטלת הגבלות על ענפים אלו במסגרת המאבק בהתפשטות הקורונה, כפי שיוצג להלן.

2.1 מועסקים ומובטלים לפי מגדר

ההגבלות שהוטלו על המשק בניסיון לבלום את התפשטות הקורונה הביאו לפיטורים ולהוצאה לחל"ת של מאות אלפי עובדים. על פי נתוני המוסד לביטוח הלאומי, **נשים פוטרו או הוצאו לחל"ת בשיעור גבוה יותר מגברים**, הן בגל הפיטורים הראשון (מרץ-אפריל 2020) והן בגל השני (ספטמבר 2020). לצד זאת, שיעור החזרה לעבודה בין הסגרים היה גבוה יותר אצל נשים. שיעור המועסקים שלא חזרו לעבודה מאז הסגר הראשון בקרב גברים ובקרב נשים דומה.¹⁴

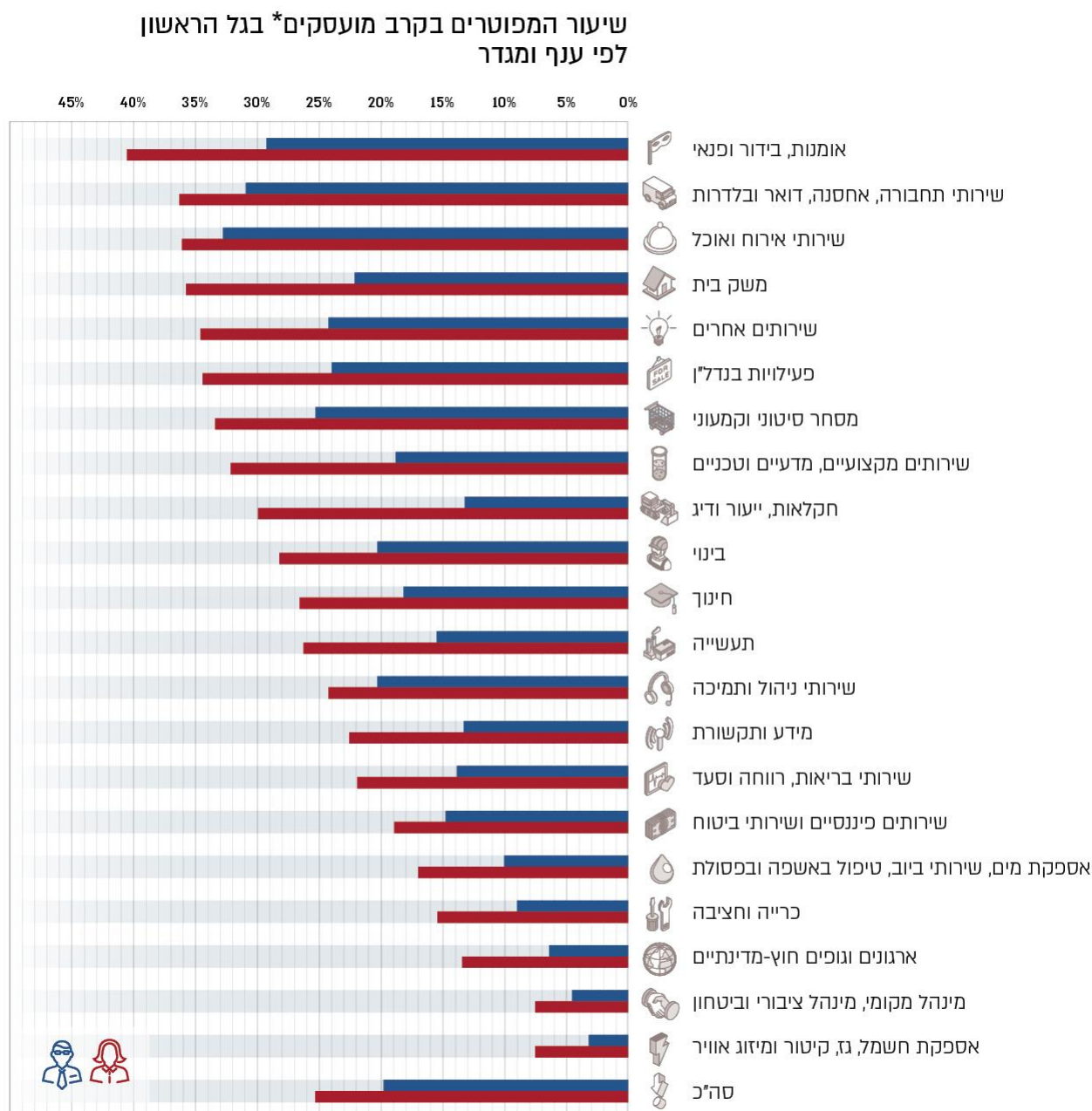

* ובכלל זה עובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום; מקרב המועסקים ב-2019.

נתוני האיחוד האירופי על אובדן משרות בזמן משבר הקורונה מעידים גם הם כי שיעור הנשים שפוטרו גבוה משיעור הגברים. לעומת זאת בגל הפיטורים בעקבות המשבר הכלכלי העולמי בשנת 2008 שיעור הפיטורים בקרב גברים היה גבוה יותר.¹⁵

בבחינת שיעורי המפוטרים לפי ענף עולה כי בכל הענפים, הן ה"גבריים" והן ה"נשיים", שיעור הנשים שפוטרו או הוצאו לחל"ת בכלל המועסקות היה גבוה מהשיעור המקביל בקרב הגברים.¹⁶ לפיכך, **שיעור הפיטורים הגבוה בקרב הנשים לא נבע מחלוקה בין ענפים** (אולם ייתכן שנבע מחלוקת תפקידים פנים-ענפית).

* ובכלל זה עובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום; מקרב מועסקים ב-2019.

2.2 פיטורי נשים מוגנות וצמצום משרתן

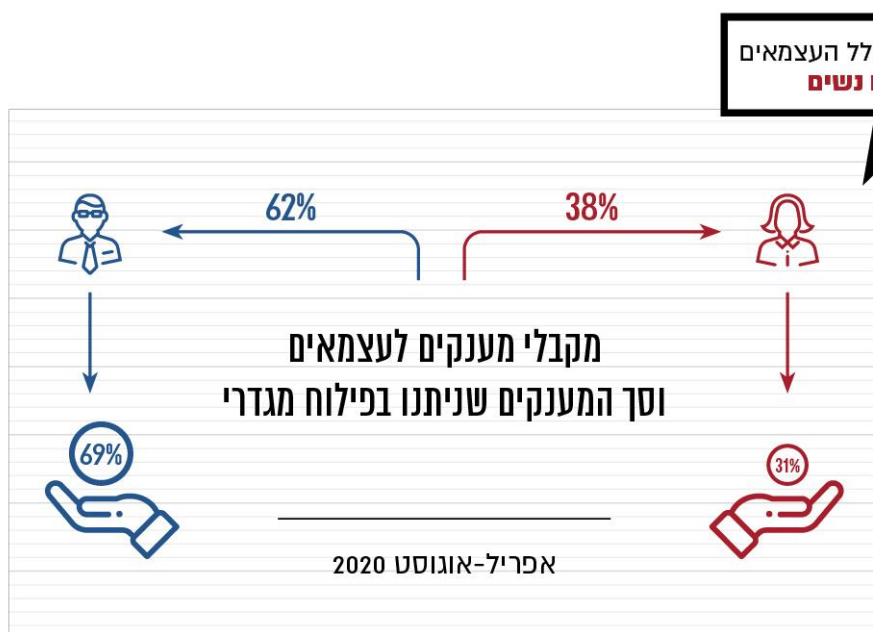
קבוצה פגיעה במיוחד בקרב המועסקים היא נשים בהיריון או לאחר הלידה. בשל כך הגביל המחוקק את האפשרות לפטר או לפגוע במשרה או בהכנסה של עובדות במהלך ההיריון, בתקופת הלידה וההורות ופרק זמן מסוים אחריה ובזמן טיפולי פוריות. כדי לפטר עובדת או לצמצם משרה או שכר שלה בתקופות אלו נדרש היתר מטעמו של שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

ההגבלות שהוטלו על פעילות המשק הביאו לעלייה ניכרת במספר הבקשות להיתר שהוגשו מאז פרוץ המשבר ועד סוף ינואר 2021.¹⁷

2.3 מענקים לעצמאים

במסגרת תוכניות הסיוע להתמודדות עם משבר הקורונה חולקו מענקי הסיוע לעצמאים ולעסקים.

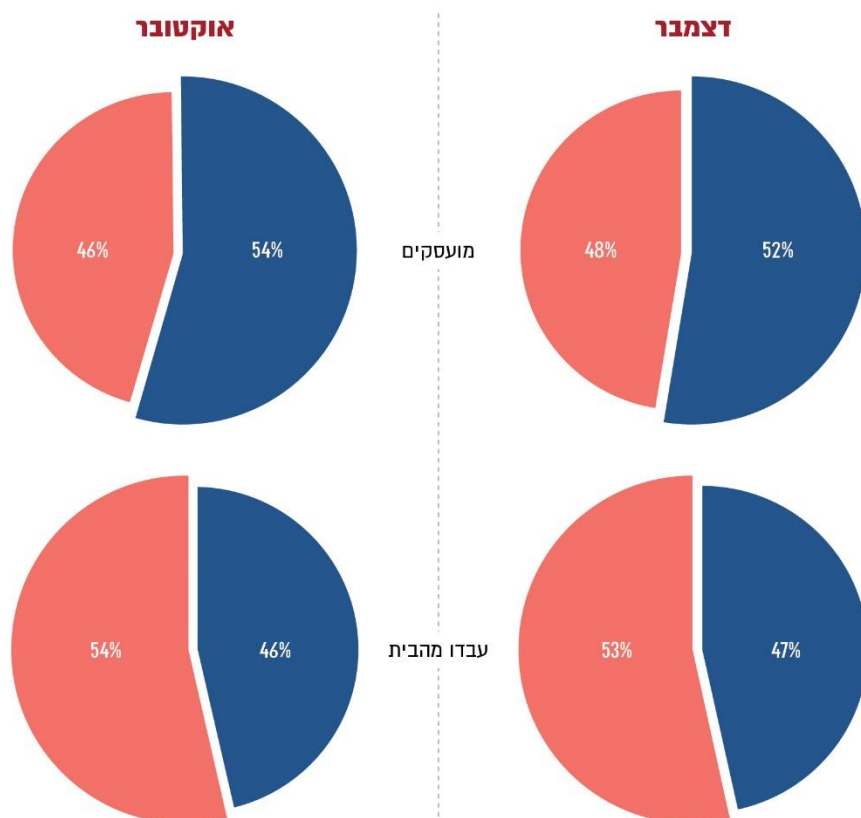

שיעור הנשים בקרב מקבלי המענקים היה דומה לשיעורן בקרב העצמאים. החלק היחסי של כלל המענקים שקיבלו נשים – שמושפע מההכנסה הקודמת – היה מעט קטן מהחלק של הגברים.¹⁸

2.4 עבודה מהבית

במשבר הקורונה, בשל סגירת מקומות העבודה ומוסדות החינוך והטלת הגבלות על תנועת אנשים, התרחב במידה ניכרת היקף העבודה מהבית. עבודה מהבית מאפשרת גמישות שעשויה להביא לאיזון טוב יותר בין עבודה לחיים אישיים, ולאפשר לחלק מההורים העובדים לעבוד מחוץ לביתם, למשל עובדים חיוניים דוגמת עובדי מערכת הבריאות (שרובם נשים, כאמור). לצד זאת, עבודה מהבית עשויה לגרום לטשטוש גבולות בין זמן שמיועד לעבודה בתשלום וזמן שמיועד למטלות הבית וליצור עומס שעלול ליפול ברובו על כתפי נשים, שכן בפועל, לרוב הן שנושאות בעיקר הטיפול בילדים ובעבודות בית.¹⁹

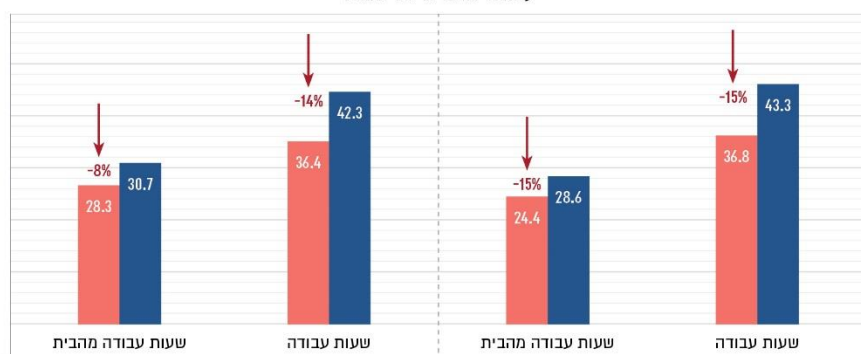
להלן מוצגים נתוני הלמ"ס על עבודה מהבית באוקטובר 2020 (אז הוטל הסגר השני) ובדצמבר 2020 (לפני הסגר השלישי):²⁰

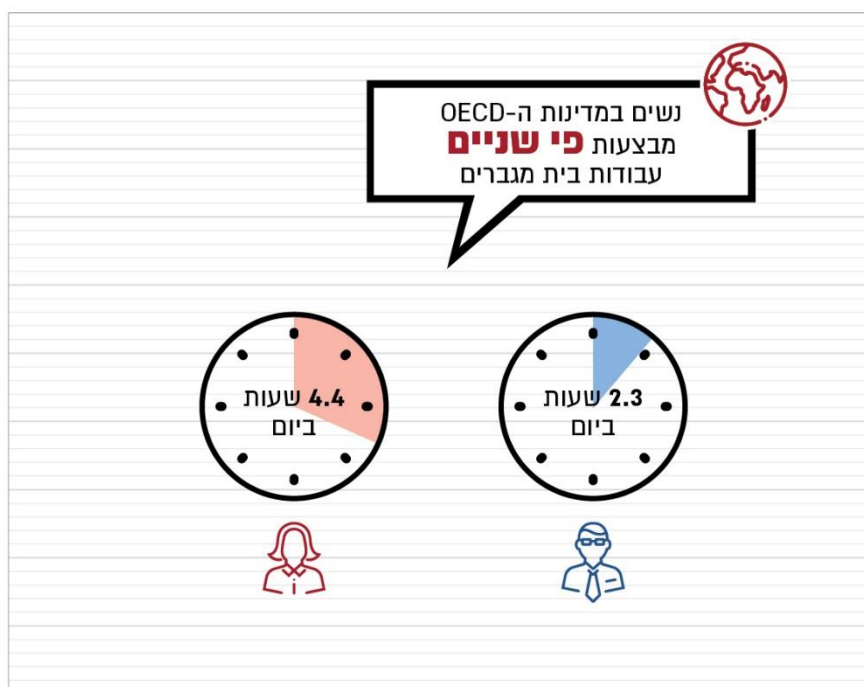
רוב העובדים מהבית הם נשים, אך הן עובדות פחות שעות מגברים:

בשני החודשים נשים היו מיעוט בקרב המועסקים אך רוב בקרב העובדים מהבית. לצד זאת, המספר הממוצע של שעות עבודה שבועיות מהבית של גברים היה גדול מזה של נשים, כפי שהמספר הכולל הממוצע של שעות עבודה אצל גברים גדול מזה של נשים. באוקטובר גם גברים וגם נשים עבדו יותר שעות מהבית, והפער במספר שעות העבודה מהבית בין גברים לנשים הצטמצם.

שעות עבודה ושעות עבודה מהבית לפי מגדר

2.5 עבודות בית

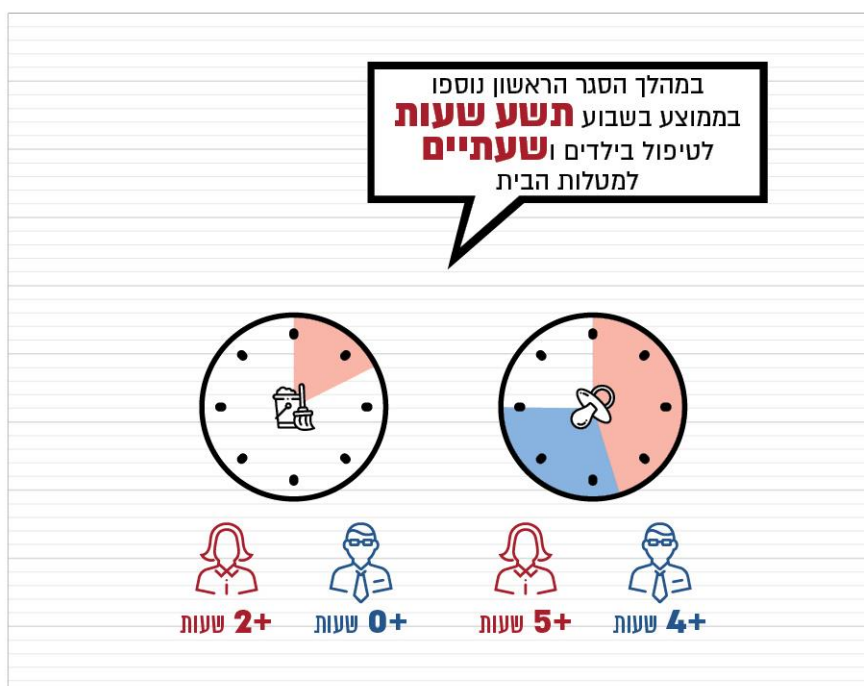

חלק ניכר מהזמן שמושקע בעבודות הבית במדינות ה-OECD מיועד לטיפול בילדים, וגם בכך נשים משקיעות כפליים מגברים (וכך גם בכל הנוגע לטיפול באנשים מבוגרים).²¹

ישראל אינה נכללת בנתוני ה-OECD המובאים לעיל, אך גם בה נשים נושאות בעיקר נטל עבודות הבית. לפי נתוני הלמ"ס משנת 2019, **בשני שלישים מהמשפחות בישראל שבהן שני בני הזוג עובדים האישה אחראית בלעדית למטלות הכביסה, בקרוב ל-60% מהמשפחות האישה אחראית בלעדית להכנת האוכל, וביותר ממחצית המשפחות היא האחראית הבלעדית למטלות הניקיון. אומנם על פי רוב שני בני הזוג חולקים את הטיפול בילדים, אך 20% מהנשים אחראיות בלעדית למה שנוגע לטיפול בילדים, ואילו בקרב גברים רק 1% אחראים בלעדית לטיפול בילדים.**²²

בדוח ה-OECD הובאה הערכה שמשבר הקורונה יכביד את העול המוטל על כתפי נשים בהקשר זה. בשל סגירת מוסדות החינוך והצורך לטפל בילדים עולה משך הזמן שנדרש לטיפול בילדים בבית ולחינוכם, והשהות הממושכת בבית מגדילה גם את היקף מטלות הבית האחרות דוגמת בישול וניקיון. הסיכון המוגבר שבמחלת הקורונה לקרובי משפחה מבוגרים עשוי גם הוא להביא לגידול בהיקף המטלות היומיות.²³

בישראל, מסקר שערכו חוקרים מאוניברסיטת חיפה במשקי בית שבהם שני בני הזוג מועסקים עלה כי **תוספת שעות עבודות הבית במהלך הסגר הראשון לא התחלקה שווה בשווה בין נשים לגברים.**²⁴

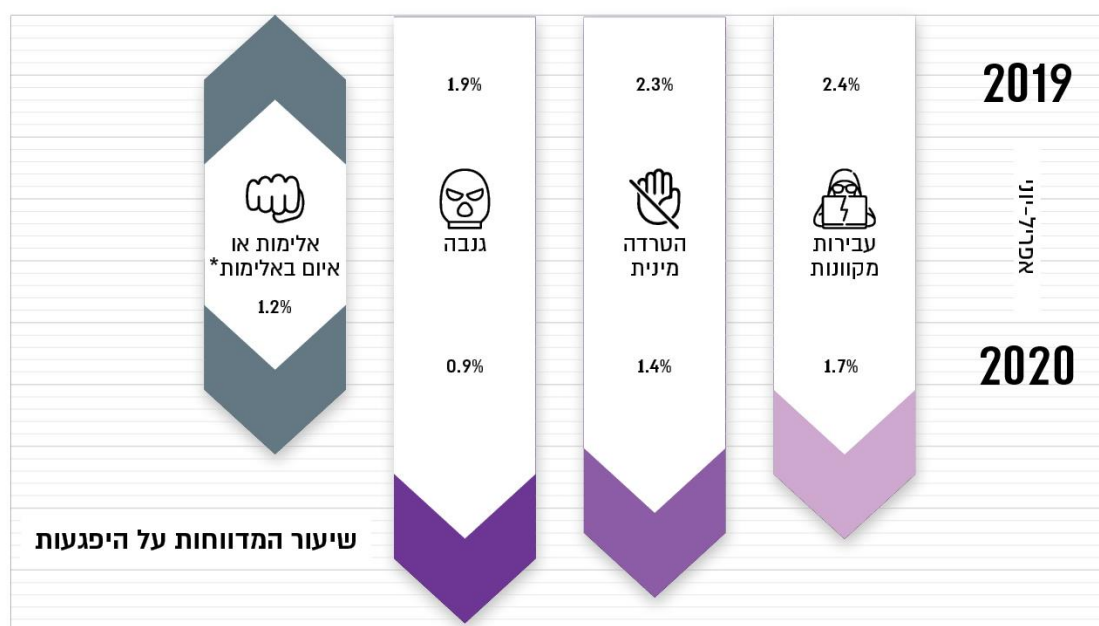
ממצאים ממדינות אחרות מעידים גם הם על עלייה לא שווה במספר השעות שייחדו נשים וגברים לעבודות בית בזמן משבר הקורונה. בשל כך גדל הפער בין גברים לנשים במספר שעות העבודה ללא תשלום ב-50%. נשים גם דיווחו יותר מגברים על קושי לשלב בין דרישות העבודה למטלות הבית.²⁵

3. ביטחון אישי והיפגעות

בזמן משבר הקורונה חלו שינויים בביטחון האישי של נשים ובתחושת הביטחון שלהן. בתוך כך התחדד ההבדל בין הזירה הציבורית, שנראה שחל בה שיפור בביטחון האישי של נשים ובתחושת הביטחון שלהן, ובין הזירה הביתית, שבה חלה החמרה באלימות כלפי נשים.

על פי סקר הביטחון האישי של הלמ"ס, נשים דיווחו שבזמן משבר הקורונה (אפריל-יוני 2020) הן נפגעו פחות מעבירות שונות לעומת התקופה המקבילה ב-2019.²⁶

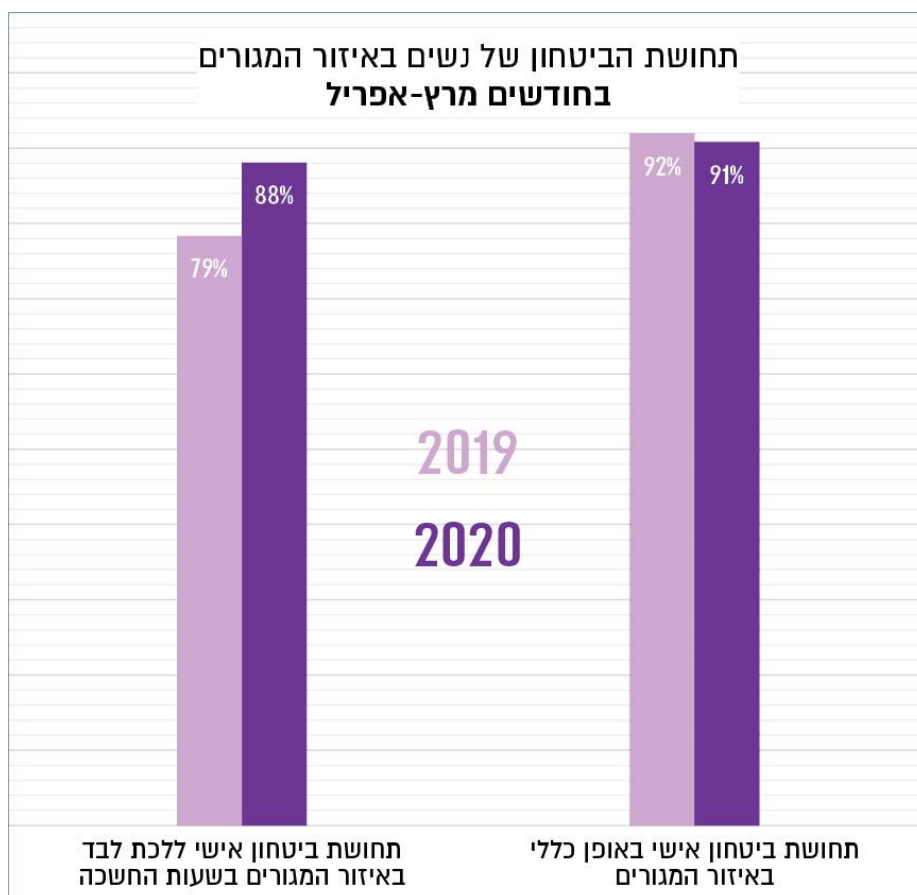

* בשאלה זו אין הבחנה בין אלימות בבית לאלימות מחוץ לבית.

נתוני המשטרה על פתיחת תיקים ונתוני משרד הבריאות על פניות לחדרים אקוטיים (חדרים המיועדים לטיפול בנפגעות ונפגעי תקיפה מינית) בחמישה בתי חולים מעידים על **ירידה במספר הדיווחים על עבירות המין**.²⁷

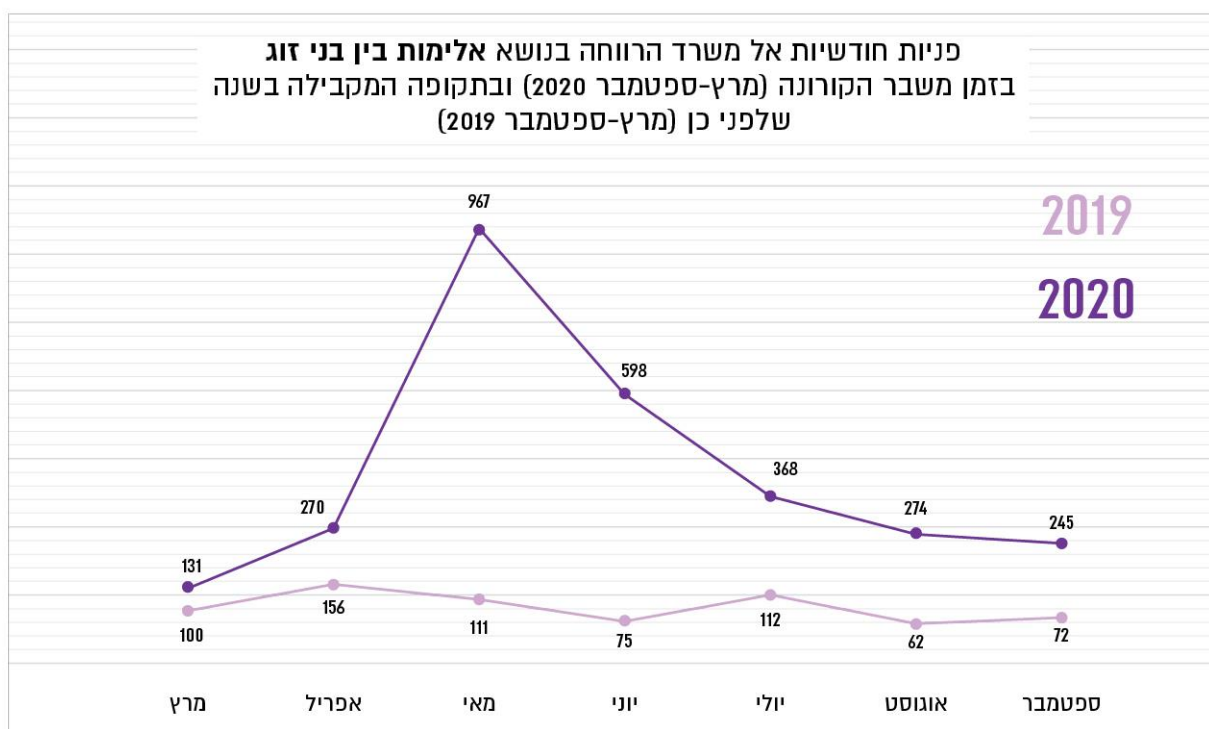
**שיעור הנשים שחשות
ביטחון ללכת לבד
בחשיכה עלה בזמן
משבר הקורונה.²⁸**

3.1 אלימות במשפחה

אלימות בתוך המשפחה, ובפרט אלימות כלפי נשים, נוטה להחמיר במצבי משבר ולחץ. בתקופת הקורונה, בניסיון לצמצם את התפשטות הנגיף, הושטו בישראל הגבלות תנועה שהביאו לשהייה ממושכת בבתיים, ללא יציאה למסגרות לימודים, עבודה או פנאי. אפשר שההשלכות הכלכליות, החברתיות והפסיכולוגיות של הגבלות אלו לצד חוסר הוודאות והחשש מההשלכות הבריאותיות והאחרות של המשבר היו מהגורמים להתפרצות ולהתגברות של אלימות כלפי נשים.²⁹ הנתונים שיוצגו להלן מעידים כי בתקופת הקורונה אכן חלה **עלייה בהיקף האלימות בין בני**

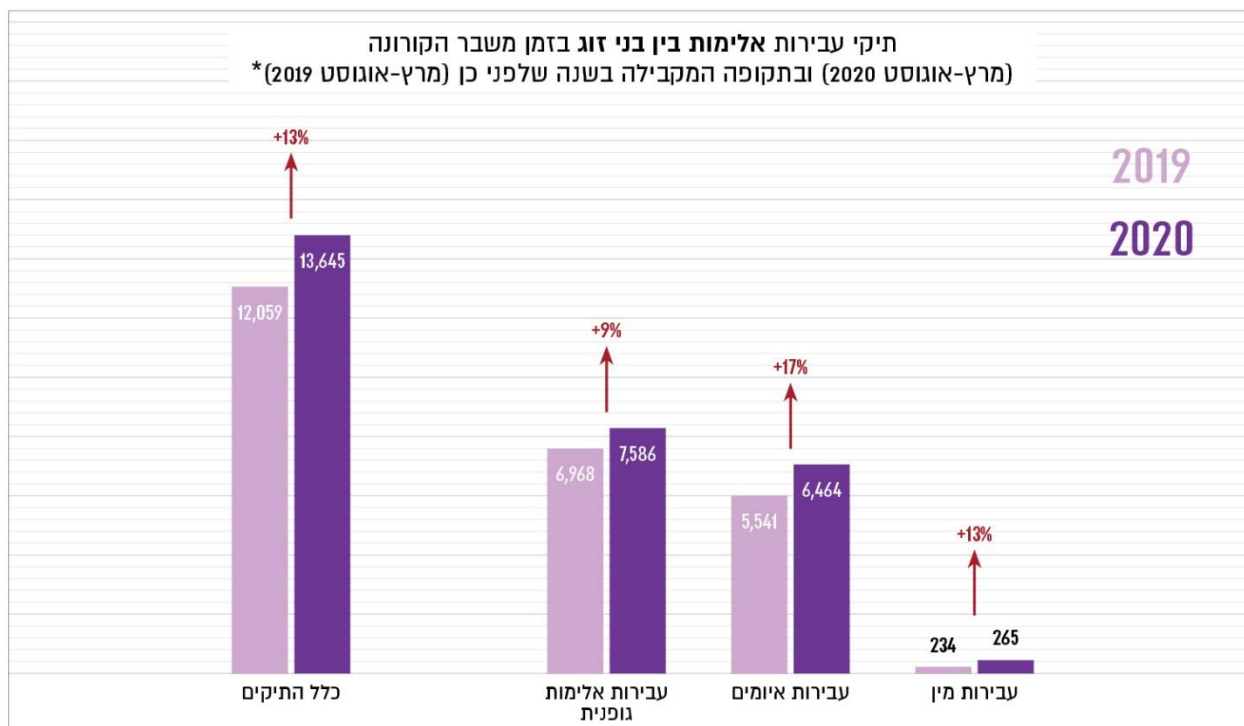
זוג.

ממשרד הרווחה נמסר כי סביר שהעלייה הניכרת במספר הפניות בחודשים מאי-יוני 2020 קשורה בקמפיין התקשורתי שנערך באותה תקופה להעלאת המודעות לקיומו של קו החירום.³⁰

בבדיקה מדגמית שנעשתה במשרד נמצא שחלה עלייה של 25%-30% במספר הפניות למרכזים למניעת אלימות במשפחה בזמן משבר הקורונה. העלייה הגדולה ביותר הייתה בהפניות שמקורן במשטרה.³¹

גם במספר תיקי האלימות בין בני זוג שנפתחו במשטרה חלה עלייה.³²

* בכל תיק משטרה עשויות להירשם כמה עבירות.

גם במדינות אחרות חלה עלייה במספר הדיווחים על אלימות במשפחה בזמן משבר הקורונה.³³

במבט קדימה

הנתונים שהובאו לעיל אינם מספקים תמונה ממצה של השפעות הקורונה על נשים בישראל, ועדיין מוקדם לבחון את ההשפעות ארוכות הטווח של המשבר. אך גם מהתמונה החלקית המצטיירת עולה בבירור כי השפעתה של המגפה העולמית על נשים שונה מבחינות רבות מהשפעתה על גברים. לנוכח זאת עולה החשיבות של שילוב נקודת המבט המגדרית בגיבוש המדיניות להתמודדות עם הנגיף וליציאה מהמשבר.

על רקע זה, גורמים בין-לאומיים ובהם האו"ם, ה-OECD והפרלמנט האירופי קוראים לאימוץ גישה

רגישת מגדר בגיבוש מדיניות ההתמודדות עם המשבר ואסטרטגיית היציאה ממנו, גישה שיובא בה

בחשבון חוסר השוויון והפערים המגדריים שבאו לידי ביטוי במשבר והחריפו במהלכו. גורמים אלו מעלים את החשש כי בלא הטמעה של חשיבה מגדרית בתהליכי קבלת ההחלטות, ההתקדמות שנעשתה בעשורים האחרונים בקידום מעמדן של נשים בעולם עלולה להיבלם ואי-השוויון המגדרי לא רק שלא יצטמצם אלא אף יתרחב.³⁴ לנוכח חשיבות העניין בחר האו"ם להציב את הסוגיה במרכז הדיון ביום האישה הבין-לאומי 2021, שיוחד לנושא נשים בהנהגה: קידום עתיד שוויוני בעולם תחת צל הקורונה (Women in leadership: Achieving an equal future in a COVID-19 world).

³⁵ (19 world).

מקורות

- ¹ European Institute for Gender Equality, [Covid-19 and gender equality](#), accessed: 20 January 2021; European Parliament, Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs Directorate-General for Internal Policies, [The gendered impact of the COVID-19 crisis and post-crisis period](#), Study Requested by the FEMM committee, September 2020; OECD, OECD Employment Outlook 2020: Worker Security and the COVID-19 Crisis, [Box 1.3. Women on all fronts during the COVID-19 crisis](#), 2020; OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), April 2020.
- ² תחלואה: מערכת ה-BI של משרד הבריאות, נבדקים לפי מין, חולים לפי מין, נפטרים לפי מין – הופק ב-3 בפברואר 2021 בשעה 18:00; מאושפזים לפי מין – הופק ב-22 בפברואר 2021 בשעה 20:00; תמותה: משרד הבריאות, נגיף הקורונה בישראל – תמונת מצב כללית, נפטרים על פי גיל ומגדר, עדכון אחרון: 22 בפברואר 2021 בשעה 09:19; התחסנות: מערכת ה-BI של משרד הבריאות, מתחסנים במנה ראשונה ובמנה שנייה לפי מין, הופק ב-18 בפברואר 2020 בשעה 20:00; נתוני אוכלוסייה: עיבוד נתוני הלמ"ס, שנתון סטטיסטי לישראל 2020 – מספר 71, לוח 2.3 אוכלוסייה, לפי קבוצת אוכלוסייה, דת, מין וגיל, 15 בספטמבר 2020.
- ³ הלמ"ס, מדדי איכות חיים בישראל במהלך מגפת הקורונה - נתונים נבחרים, 2020, 22 בדצמבר 2020, עמ' 16; החוסן האזרחי בתקופת משבר הקורונה (1), 7 במאי 2020; החוסן האזרחי בתקופת משבר הקורונה (2), 26 במאי 2020; החוסן האזרחי בתקופת משבר הקורונה (3), 26 ביולי 2020; החוסן האזרחי בתקופת משבר הקורונה (4), 16 בנובמבר 2020.
- ⁴ European Parliamentary Research Service (EPRS), [The coronavirus crisis: An emerging gender divide?](#), 2 March 2021.
- ⁵ טלי טסלר, ממונה על תחום קשרי ממשל, מערך דוברות וקשרי ממשל במכבי שירותי בריאות, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 16 בפברואר 2020; מירה אהרונים, ממונה על פניות הציבור והרגולציה, חטיבת הרפואה בקופת חולים מאוחדת, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 18 בפברואר 2020; פרופ' שלמה וינקר, ראש חטיבת הרפואה בלאומית שירותי בריאות, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 28 בפברואר 2021.
- ⁶ נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע ואחראית חוק חופש המידע בכללית שירותי בריאות, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 20 בדצמבר 2020; דוא"ל, 31 בינואר 2021.
- ⁷ הנ"ל, דוא"ל, 20 בדצמבר 2020.
- ⁸ טלי טסלר, ממונה על תחום קשרי ממשל, מערך דוברות וקשרי ממשל במכבי שירותי בריאות, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 16 בפברואר 2020.
- ⁹ שם; מירה אהרונים, ממונה על פניות הציבור והרגולציה, חטיבת הרפואה בקופת חולים מאוחדת, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מצגת, 18 בפברואר 2020.
- ¹⁰ פרופ' שלמה וינקר, ראש חטיבת הרפואה בלאומית שירותי בריאות, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 22 בפברואר 2021.
- ¹¹ משרד הבריאות, כוח אדם במקצועות הבריאות 2019, יולי 2020, עמ' 111, 127; OECD Employment Outlook 2020: Worker Security and the COVID-19 Crisis, [Box 1.3. Women on all fronts during the COVID-19 crisis](#), 2020.
- ¹² שם.
- ¹³ הלמ"ס, עיבוד נתוני השנתון הסטטיסטי לישראל 71, לוח 9.12 מועסקים ושכירים, לפי ענף כלכלי, קבוצת אוכלוסייה ומין, לוח 9.18 מועסקים ושכירים, לפי משלח יד, קבוצת אוכלוסייה ומין, 26 ביולי 2020.
- ¹⁴ מירי אנדבלד ואורן הלר, מינהל המחקר והתכנון במוסד לביטוח לאומי, משבר הקורונה: מאפייני המובטלים והחוזרים לשוק העבודה בגל הראשון והמובטלים בגל השני, דצמבר 2020.
- ¹⁵ European Parliamentary Research Service (EPRS), [The coronavirus crisis: An emerging gender divide?](#), 2 March 2021.
- ¹⁶ אורן הלר, מינהל המחקר והתכנון במוסד לביטוח לאומי, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת: שיעור הנמצאים בכל אחת מקבוצות מקבלי דמי האבטלה ב-2020 מתוך המועסקים בשנת 2019, לפי ענפים כלכליים ומגדר, 10 בפברואר 2021.
- ¹⁷ אלינה שוורצמן, מרכזת נושאים מקצועיים, אגף בכיר קשרי חוץ ודוברות במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 3 בפברואר 2021; דן כהן, סטודנט – קשרי כנסת וממשל, אגף בכיר קשרי חוץ ודוברות במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 8 בפברואר 2021.

¹⁸ משרד ראש הממשלה, השולחן הבין-מגזרי לצורכי נשים במשבר הקורונה, [אקסל מדדים השולחן לצורכי נשים בעת משבר הקורונה – אוגוסט 2020](#) (נתוני רשות המיסים), אוגוסט 2020; רפאלה כהן, מנהלת תחום מחקרי ביטוח וגבייה במוסד לביטוח לאומי, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 9 ביוני 2020.

¹⁹ International Labour Organization, [Teleworking during the COVID-19 pandemic and beyond: A practical guide](#), July 2020, p. 18; OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), April 2020, p. 15.

²⁰ הלמ"ס, לוח 11 – גברים ונשים מועסקים ושכירים (לא כולל הנעדרים זמנית מעבודתם כל השבוע), ממוצע שעות עבודה בשבוע, לפי ענף כלכלי ומשלח יד ועבודה מהבית, נתונים מקוריים, ספטמבר–דצמבר 2020, הועבר בדוא"ל: מרק פלדמן, סגן מנהל אגף בכיר מיקרו-כלכלה בהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 8 בפברואר 2021.

²¹ OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), April 2020, p. 2, 4-5; OECD Database: [Employment: Time spent in paid and unpaid work, by sex](#), retrieved: 2 March 2021.

²² הלמ"ס, לקט נתונים מתוך הסקר החברתי 2019: שילוב חיי משפחה ועבודה וחלוקת התפקידים בין בני הזוג בבית – [תרשים 5: חלוקת התפקידים בקרב זוגות נשואים ששניהם עובדים, אחוזים, 2019](#), 21 יולי 2020.

²³ OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), April 2020, p. 2, 4-5.

²⁴ אפרת הרצברג-דרוקר, מאיר יעיש וטלי קריסטל, [משפחה ותעסוקה בעת משבר: ישראל תחת מגפת הקורונה](#), אוניברסיטת חיפה, 2020. יצוין כי הממצאים מבוססים על סקר אינטרנטי שנערך על מדגם שאינו מייצג בהכרח את החברה הישראלית. Tali Kristal and Meir Yaish, [Does the coronavirus pandemic level the gender inequality curve? \(It doesn't\)](#), *Research in Social Stratification and Mobility* 68, August 2020.

²⁵ European Parliament, Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs Directorate-General for Internal Policies, [The gendered impact of the COVID-19 crisis and post-crisis period](#), Study Requested by the FEMM committee, September 2020, p. 32-33.

²⁶ הלמ"ס, [ממצאים מתוך סקר ביטחון אישי לתקופת הקורונה, 2020](#), 16 בדצמבר 2020.

²⁷ משרד ראש הממשלה, השולחן הבין-מגזרי לצורכי נשים במשבר הקורונה, [אקסל מדדים השולחן לצורכי נשים בעת משבר הקורונה – אוגוסט 2020](#) (נתוני משרד ישראל ונתוני משרד הבריאות), אוגוסט 2020.

²⁸ הלמ"ס, [השלכות חברתיות וכלכליות של התפרצות מגפת הקורונה – סיכום ביניים \(חלק 2\) מרץ–אוגוסט 2020](#), 16 בספטמבר 2020, עמ' 14-15.

²⁹ OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), 1 April 2020; WHO, [COVID-19 and violence against women, What the health sector/system can do](#), 26 March 2020.

³⁰ איילה מאיר, מנהלת אגף בכיר משפחות ילדים ונוער בקהילה במשרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, שיחת טלפון, 12 בנובמבר 2020; אפרת איריס בן עוז, ממונה (מוקד רווחה טלפוני 118) במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, שיחת טלפון, 16 בנובמבר 2020.

³¹ איילה מאיר, מנהלת אגף בכיר משפחות ילדים ונוער בקהילה במשרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 2 בנובמבר 2020.

³² עיבוד נתונים שהופקו באגף תכנון ואסטרטגיה במשרד ישראל והועברו בדוא"ל: גל יונה, רכזת לשכת השר לביטחון הפנים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 27 באוקטובר 2020.

³³ EIGE, [Covid-19 and gender equality: Gender-based violence](#), Retrieved: 3 March 2021; European Parliamentary Research Service (EPRS), [Covid-19: The need for a gendered response](#), February 2021, p. 7; OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), 1 April 2020.

³⁴ European Parliament, [Resolution on the Gender Perspective in the COVID-19 Crisis and Post-Crisis Period](#), 21 January 2021; European Parliamentary Research Service (EPRS), [Covid-19: The need for a gendered response](#), February 2021; OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), April 2020; UN Secretary-General, [Policy Brief: The Impact of COVID-19 on Women](#), 9 April 2020.

³⁵ UN Women, [International Women's Day 2021 theme – "Women in leadership: Achieving an equal future in a COVID-19 world"](#), 10 November 2020.

הכנסת | מרכז המחקר והמידע
www.knesset.gov.il/mmm
